

några rader

nyhets- och informationsbrev
för
FÖRENINGEN
LALANDERSLÄKTEN
och dess medlemmar
Nr 16 (2004)
årgång 9

Släktföreningsmöte i Washington State 6-8 augusti 2004

Debbie Dodd och Steve Maxim med familjer har inbjudit oss alla till ett Släktföreningsmöte i Port Hadlock, Wa. Dom tycker att det är deras tur att få visa upp sina hemtrakter och visa var några av våra släktingar slog sig ner när de kom till USA och staten Washington.

Det officiella mötet äger rum den 6-8 augusti 2004, i Port Hadlock, med den stora middagen den 7 augusti. Naturligtvis är de glada om vi kan förlänga vår vistelse. Debbie berättar att de fått stor respons på sin inbjudan.

Adressen till deras hemsida är: <http://www.Lalanderfamilyusa.com>. Du når den finns även via Släktföreningens hemsida: <http://www.lalanderrelatives.org>. På deras hemsida finns information om var vi kan bo, vad som finns att se och naturligtvis även programmet och vilka som är involverade i planeringen. Läs och bli inspirerad.

Att flyga till Seattle är enklast om man flyger via ett annat europeiskt land och därifrån direkt till Seattle. På detta sätt kan man checka in bagaget och behöver inte ta det via tull och ny incheckning, vilket man behöver göra om man byter flygplan inom USA.

Våra amerikanska vänner ser fram emot att få välkomna oss i Seattle med omnejd.

Om du inte kommer in på deras hemsida, vill ha annan information eller skall berätta när du kommer, så maila direkt till någon av de som är arrangörer.

Debra Dodd har tel: +1 360 385-3824 och e-mail: djdodd@cablespeed.com

Du kan också maila till J Shold som har e-mail: jshold@cablespeed.com eller till Steve Maxim som har e-mail: maxim@nwinet.com

ORD från ORDföranden...

Trevlig sommar allihop!

I början av augusti äger, som ni väl redan vet, ett släkthemöte rum i Port Hadlock på USAs västkust. Det verkar mycket välordnat och blir säkert en stor upplevelse. Jag rekommenderar varmt alla som har möjlighet att resa dit och delta.

Nästa år är det 60-årsjubileum för Föreningen Lalandersläkten, som bildades 1945. Vi planerar då naturligtvis att ha släkthemötet i Huså, som ju är föreningens "hemort".

Det skulle vara trevligt om vi kunde göra just det mötet till någonting extra. Du är mycket välkommen att delta i planeringen och genomförandet, om du har lust. Inga insatser är för små.

Släkt- och sommarhälsning

PO Österlind

Föreningen Lalandersläktens nyhetsbrev *några rader* har till ändamål att

- öka intresset för släktföreningen och stärka sammanhållningen inom föreningen
- främja aktiviteter inom släktföreningen och stimulera intresset för släktens historia, kunskap om släktforskning samt sprida kännedom om olika släktmedlemmars liv och gärning
- underlätta styrelsens kontakt med släktmedlemmarna men också vara ett öppet forum för medlemmarna i förenings- och släktangelägenheter

Redaktör: Birgitta Nordenman, Kremlevägen 6, 756 46 Uppsala. Tel: 018 - 30 09 42, 070 - 315 21 00, Fax: 018 - 30 04 42, e-mail: bin@magnolia.se

Innehåll

Släktföreningsmötet i Washington State	sid 1	En stugfogde har ordet	sid 14
ORD från ORDFöranden	sid 2	Minnet av Pelle och Gullan Lalander...	sid 14-16
<i>några raders</i> ändamål	sid 2	Komplettera Släktboken	sid 16
Innehåll	sid 2	Kina sett med unga ögon	sid 17-21
Affären som dog	sid 3-4	Avdelningen för släktforskning	sid 22
Släktboken	sid 5	Grafik	sid 23
Helena-grenens förtroendeman	sid 5-7	Lalanderföreningen på Internet	sid 24
Mårten-grenens förtroendeman	sid 7-8	Några ord från redaktören	sid 24
Ur en gammal examensbok från Huså	sid 8-10	Medlemsavgift i Släktföreningen	sid 24
Rachlöwska skolan	sid 10	Supplement nr 11	sid 25-26
Widar Wågland	sid 11-13	Välkommen att bo i släktens stugor	sid 26
		Adresslista - Föreningens funktionärer	sid 27

Affären som dog

Undertecknade gjorde en tur till Huså strax före påsk i år. Då besökte vi Anna, Sonja och Carina Forss, blev bjudna på kaffe och krus (kakor) och bad dem berätta om affärslivet i Huså. ICA-affären som drivits av Sonja och Carina tog ner skylten den sista november förra året.

Affärsfamiljen Forss finns i tabell O 119 på sidan 483 och framåt i Släktboken. Anna, född Grönblad, är änka efter Sigge, och bland deras sju barn är Sonja äldst, Carina yngst.

Det har funnits möjlighet att handla mat i Huså sedan mitten av 1700-talet när koppargruvan kommit igång. Gruvbolaget hade ett magasin där gruvarbetarna kunde hämta ut livets nödtorft mot avdrag på lönen. Gruvdriften lades ner i början av 1900-talet och byn började avfolkas. De som bodde kvar drev småbruk och skogsbruk. På 30-talet fanns det tre affärer i byn.

Carina och Sonja Forss i sin butik i Huså

Foto: Fam Leijd

Forss, en handlarfamilj

Anna berättar att hennes svärfar, August Forss hade en affär vid Fröå gruva. I Huså fanns en affär där (den nyligen nedlagda) getgården ligger. Den drevs av Karl-Otto Moverare, morbror till Anna Forss. En annan affär som sålde blomkrukor, presentartiklar med mera låg nere vid Kallsjön.

Forss' livs i Huså

1937 öppnade Sigge, 19 år gammal, en affär som var inrymd i ett litet hus som Anna numera använder som sommarbostad. Där fanns det nödvändigaste, som sill i tunna, salt, socker, mjöl, snus och flugfångare. Dagskassan var i början 1-2 kronor. Färskvaror fanns det ingen avsättning för eftersom de flesta i byns 200 invånare hade självhushåll.

På 40-talet började det dyka upp en och annan turist. Sjuksköterskor från semesterhemmet i "Ödetorpet" kom och handlade.

1947 var det dags för en ny affär. Ett nytt tvåvåningshus byggdes av snickare i Kallbygden på andra sidan byvägen och affären inrymdes i undervåningen. Den färskaste färskvaran var sill i tunna, annars var utbudet kolonialvaror, tyger, lite kläder, stövlar, metkrok, fotogen. Dagskassan var nu uppe i 5 kronor.

Huså fick elektricitet 1946. Innan dess gick det åt mycket fotogen. Det fanns ett privat elverk i byn på en av gårdarna. Det drevs med vindmotor, så det blev mörkt vid vindstilla.

Anna hjälpte Sigge i den nya affären. Före jul hade hon till exempel som uppgift att skölja lutfisk. Det gjordes i Kallsjön. En bror till Sigge hjälpte också till i affären. Barnaskaran ökade så småningom till 7 stycken, arbetsuppgifter saknades inte. Affären hade inga regelbundna öppettider. Man fick knacka på när det var dags att handla. 1958 skaffade Sigge en frysbox och då kunde man ta hem glass. På 60-talet när de flesta småbruken lagt ner började man ta hem mera färskvaror som mjölk, smör och ost.

Under en tid drev Sigge på 60-talet samtidigt en affär i Bonäshamn som tidigare ägts av Nils Olof Lalander och hans son Vidar (Nilsgrenen).

Snabbköp och tillfälligt avbrott

Affären byggdes om till ”snabbköp” 1971. Sonja hade då arbetat i affären ganska länge. Carina började hjälpa till när hon kunde räkna.

1978 pensionerade sig Sigge och affären lades ner (tillfälligt). Den tömdes på allt. Sonja hade (med stor tvekan) tänkt bli hemsamarit, men ångrade sig. Carina hade arbete i Östersund och vantrivdes i storstadens larm. Systrarna bestämde sig efter moget övervägande att dra igång kommersen igen.

Våren 1979 drogs rörelsen igång på nytt. Affären var tömd på varor, det var som att starta på ny kula. Alla i Huså var nöjda och glada och de fick uppmuntran från alla håll. Första påsken glömde de att ta hem sill (katastrof) - men de flesta var overseende.

Turismen tog lite fart på 80-talet när skidliften kom igång. Affärsidkarna hade roligt nästan jämt, särskilt under påskveckorna när det var mycket folk i byn. Antalet bofasta var 160.

Ny affär igen

1991 byggdes en ny affärslokal av kommunen. Sonja och Carina hyrde till en början, men köpte senare byggnaden. Köptroheten började mattas av och affären gick sämre parallellt med avfolkningen. För ett par år sedan blev det inbrott i affären. Ett kassaskåp med pengar och värdesaker för 120 000 kr bars iväg och hittades efter en tid uppbrutet i terrängen. ”Då var det nära att vi gav upp” säger Sonja.

På senare år ställde ICA-koncernen allt högre krav på sortiment och standard för att kunna leverera varor till affären. Bland annat skulle man kunna bjuda på **11 sorters blöjor**. I byn fanns det då **ett** blöjbarn. Det blev dödsstöten. Sonja och Carina tålde inte mer. Den sista november 2003 slogs dörren igen för sista gången.

Vad händer nu?

Jo, folk får åka till Åre eller till Järpen för att handla. Hildur Grönblad, 83 år, f d stugfogde åt Lalandersläkten, tar bussen till Järpen 2½ mil bort för att handla. Närmaste hemtjänst för pensionärer ligger i Kall, 3 mil landvägen från Huså. Affären var byns träffpunkt. Numera träffar inte Sonja och Carina byns befolkning så ofta, så de vet inte hur nedläggningen har påverkat livet i byn.

Sonja är snart uppe i pensionsåldern, medan Carina som borde ha många år kvar som ”närande” och skattebetalare går arbetslös. Några älgjägare föreslog (på skämt?) att de skulle göra om affären till porrklubb eller disco. Det lönar sig kanske bättre än att försöka överleva på dagskassor från 103 bofasta Husåbor och några enstaka turister.

Affären var ombud för apotek och Svenska Spel. Husåborna får nu koka sin egen medicin på bygdens örter och ta bussen till Järpen om de vill skrapa trisslotter.

Margareta och Jan Leijd

***För 50 kr plus frakt kan du nu få släktboken ”Gruvsmeden
Jacob Mårtensson Lalander. Anor och ättlingar under 500 år”
och gå på upptäcktsfärd bland våra släktingar***

Köp, läs och inspireras - boken ger många aha-upplevelser! Den är därför en uppskattad present!
Varje bok som du köper ger dessutom ett direkt tillskott till vår föreningskassa.

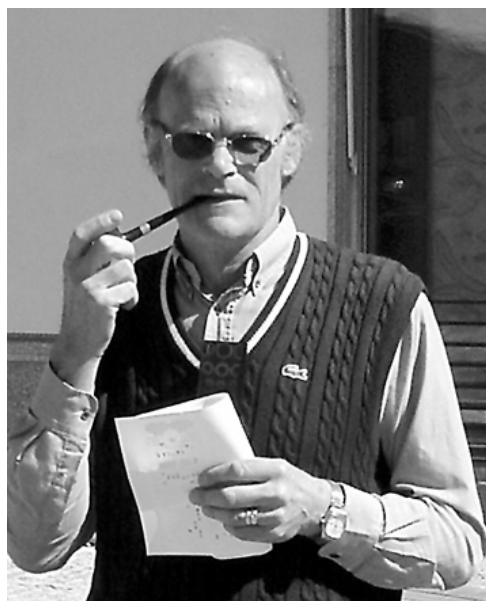
*Det finns en kartong med släktböcker i ett skåp under kylan i köket i Fogdegården.
Självservering, tag inbetalningskort!*

Ring Jan Leijd på tel: 08 - 99 44 12 så får du besked om hur du enklast kan köpa boken!

Förtroendemän

Här fortsätter presentationen om de respektive släktgrenarnas förtroendekvinnor och -män.

Helena-grenens förtroendeman - Olle Tottmar - berättar här om sig och sin familj

Olof (Olle) Tottmar - förtroendeman för Helena-grenen - i en karaktäristisk pose

Jag föddes 1944 och växte upp i Köping, Västmanland. Tog studenten 1963, gjorde värnplikten vid I3 i Örebro och flyttade sedan till Uppsala 1964 med min blivande hustru Sylvia. I Uppsala studerade jag kemi och biologi, blev fil.kand., fil.doktor, docent och slutligen, efter lång och trogen tjänst, professor i zoofysiologi (djurens fysiologi) vid Uppsala universitet. Jag har under många år forskat kring frågor om hur alkohol och andra droger och gifter påverkar oss människor och andra djur.

Jag har bl.a. medverkat i projekt som gått ut på att utveckla läkemedel för användning inom alkoholistvården samt även deltagit i projekt rörande olika nervsjukdomar. Idag forskar jag inte så aktivt utan ägnar den mesta tiden till undervisning av biologistudenter samt handledar några doktorander. Jag har forskat utomlands i två omgångar, ett år i Bristol, England och ett år i Denver, Colorado USA.

Mina föräldrar är uppvuxna i Jämtland - min far Ivar i Åre och min mor Lisa (Gavelin, född i Yttre Rissjö utanför Åsele) i Fåker (3.5 mil sö Östersund). Lisa bor sedan drygt tio år i Leksand. Ivar gick bort 1996. De flyttade till Köpingstrakten 1943, där Ivars bror Nils hade startat ett snickeri. Ivar övergick i mitten av femtiotalet till att arbeta som byggnadssnickare och vid den tiden hade vi även flyttat från landet till en nybyggd villa i Köping.

Min hustru Sylvia arbetar sedan 1971 på halvtid som språklärare vid ABF i Köping. Vi har två söner - Jonas (37 år, discjockey mm i Stockholm) och Andreas (29 år, arbetar på dataföretag i Uppsala). Min två år äldre bror Jan var tidigare radio- och TV-producent vid SR och TV4 och chef för TV4-sydost, men har nu en egen firma och ger kurser i presentations- och intervjuteknik och retorik. Han bor med sin Birgitta (biologilärare) i Växjö och de har tre utflugna döttrar (Sara, Hanna och Ylva). Jan är reservofficer vid I5 i Östersund, och han gör täta besök till Åre och Fåker för bl.a. älgjakt och fiske. Min elva år yngre syster Lena är utbildad inom hemslöjds- och textilbranschen, men har sadlat om till zonerapeut. Hon bor med sin Bengt och barnen Kristian (18 år) och Kristin (15 år) i Leksand. Min två år yngre syster Eva-Lisa, som var narkosköterska i Stockholm, gick bort vid unga år 1970.

I mitten av femtiotalet bytte min far och farbror Nils efternamn från Nilsson till Tottmar. Namnet har naturligtvis sitt ursprung från släktgården Totten 1, även kallad Tottentorpet eller "Drolet", i Åre. Min kusin Jan Leijd har i tidigare nummer av "*några rader*" utförligt berättat om "Drolet", dess tillkomst och undergång - se nr 5 och 6 (årgång 3, 1998). De övriga barnen (Greta, Olle, Hildur, Pelle och Hjalmar) från Drolet ville inte byta namn. Jag har förstått att valet av efternamn skapade viss ordväxling med en annan familj, även den tillhörande Lalandersläktens Helena-gren och boende på Totten 2 i Åre och som tidigare tagit namnet Thottmark (vissa stavar namnet Tottmark). Den förste med detta namn (Olof) var syssling med "Drolet"-syskonen.

Jag betraktar mig själv mera som jämte än västmanlänning eller upplänning, eftersom mina rötter finns i Jämtland och av att jag tillbringade mina första 20 sommarlov hos mina morföräldrar och min morbror i Fåker. Jag och min bror hjälpte morbror Valter med slätterarbetet under många år. Jag, min bror och syster äger nu jordbruksfastigheten i Fåker. Besöken i Åre har varit få under åren. Jag har aldrig varit i Åre vintertid! Detta förklarar delvis varför jag har så få egna minnen från Åre. Jag fick naturligtvis höra en del hisnande historier då Drolet-syskonen träffades, men de flesta av dessa lämpar sig inte för tryck - ännu.

Idag återstår inte mycket av det gamla "Drolet" efter kommunens bryska intrång. Några tomter avstyckades dock ovanför höghusen. Jag och mina syskon äger två av dessa plus lite skog på andra sidan sjön. Vi släpper ej dessa tomter i första taget och vi hoppas att våra barn eller kommande barnbarn en dag får möjligheter att bygga där. Det känns mycket viktigt att bevara våra rötter i Åre.

Mina intressen utanför naturvetenskap är idrott och snickeri. Jag spelade ishockey i div. 2 under 5 säsonger och sysslade även med flera andra idrotter, vilket var möjligt på den tiden. Jag var med i Västmanlands pojklag i ishockey i TV-pucken (1959). Putte Kock refererade matchen och jag gjorde vårt enda mål (Stockholm vann med 5-1).

Jag gjorde målet i första perioden, men det kom inte med i sändningen. Jag var däremot i bild tre gånger under andra perioden, tyvärr omkulltacklad och liggande på knäna på isen. Detta föranledde en flickbekant från Fåker att i ett brev till mig fråga: "Olle - hade du skridskorna på knäna?" Detta var ju lite pinsamt, men jag hade i alla fall gjort min debut i TV. Nuförtiden nöjer jag mig med golf (hcp 12).

Intresset för snickeri och träslöjd är troligen ett arv från Droletsläkten. Ett annat släktdrag som jag dock hoppas att undgå är självstympning. Min farfar sköt bort tre fingrar med sin hagelbössa då han skulle kliva över en gårdsgård, och ytterligare två fingrar försvann i en annan olycka. Farbror Nils brände bort två fingrar och min far sågade av ett finger. Med detta i åminnelse är det med en viss bävan jag går ned till min snickeriverkstad i källaren. Jag kommer förmodligen en vacker dag såga eller svarva bort något från min kropp - antagligen en tumme, eftersom jag aldrig kommer att uppnå samma yrkesskicklighet som de tre nämnda.

Hur det än slutar, så kan jag i alla fall tänka mig att på äldre dagar flytta till Åre med min träsvarv och hustru och där på Drolets marker återuppta farfar Nickus specialitet - nämligen att svarva den s.k. ”skutstaven”, vilken var en vandringsstav som turisterna köpte för sina promenader upp till Tottummeln eller Åreskutan. Det bästa vore förstås att få liv i och använda farfars gamla, hemmabygga svarv, som nu står i ett magasin på hembygdsgården.

Olle Tottmar hittar du på sidan 438 i Släktboken.

(För den som vill läsa mer om Olle och hans professionella liv se: <http://www.ebc.uu.se> och speciellt <http://www.evolutionsmuseet.uu.se>. Välkomna att besöka EBC och Olles ”kvarter”. Där finns dinosaurier och många andra spännande djur och växter. Red. anm)

Mårten-grenens förtroendeman - Karl-Axel Arvidsson

Karl-Axel Arvidsson tillhör femte generationen av Mårtengrenen. Mårten Jacobsson var den äldste av Jacob Mårtensson Lalanders barn och han föddes 1828 och var bonde i Vik tillika nämndeman.

Karl-Axel är yngst av fyra syskon, alla syskon bor kvar i Malmö med omnejd, han är gift sedan 1977 och har två barn, Hanna 22 och Jesper 27 år. Båda har eget boende idag och Jesper har en son Simon som föddes i år. På det professionella planet är Karl-Axel rektor sedan 1999 inom grundskolan, även hustrun Kerstin är rektor och de bor i villa i nordöstra utkanten av Malmö. På fritiden reser de så ofta de kan, de senaste resmålen är Argentina, Egypten, Thailand, Tunisien, och de senaste 15 åren har de förlagt sommarsemestern på solkusten i Spanien. Så blir det även i år.

Som liten besökte han med sin familj släkten på Frösön vid ett flertal tillfällen; morfar Bernhard Bergman (målarvärd), moster Tua Hammarbäck (rektorshustru) och morbror Uno Bergman (målarvärd). Upplevelser från dessa tillfällen har etsat sig kvar: Frösön, fjällvärlden, sjöarna, vattenfallen, Spökis flygplan som strök precis över hustaket, Petterson-Berger, Frösös skidhoppbacke, pianot han älskade att plinga på i finrummet hos Hammarbäck där de oftast bodde, de spännande kusinerna med sin annorlunda dialekt, gamle mustaschprydda morfars ljudliga sörplande när han åt gröt, hans fåordhet, bilturerna i fjällvärlden som Uno ibland tog dem ut på. Uno varm och godhjärtad, men lika tystlåten som far sin, kön vid korvkiosken som tystnade när skånegrabben skulle beställa eller kommentaren när grannungarna fick höra att jag bodde hos rektorn - ”Hammarskaft!”.

Dessa besök var orsaken till att Karl-Axel som ung tonåring under 70-talets gröna vågen-rörelse vid två tillfällen själv hyrde in sig med några kompisar i sjöstugan Smedstorpet i Huså och ånyo fick uppleva den fantastiska fjällvärlden, vandring upp till Åreskutan på norra sidan, fjällsjöfiske, mm.

För att få tillgång till denna stuga blev han medlem i släktföreningen Lalandersläkten. Ett medlemskap som var lätt att missa betalning till när han bildade familj och började arbeta. Ett medlemskap som mycket fortgår p g a dessa stugor. ”Det kan ju ånyo komma över en att vilja uppleva Jämtland.” Samtidigt känns det rätt att ha kvar en länk till släkten och sina rötter. Så kom släktboken, ett kul och trevligt dokument att ha tillgång till om man någon gång vill fördjupa sig i dessa rötter.

Förtroendemannaskapet, ett uppdrag som Sven Lalander bad Karl-Axel ta över 1997 efter Per Hjelm, är inte speciellt ansträngande. Inte många utanför den närmsta familjekretsen i södra Sverige har hört av sig för att köpa släktboken ”Gruvsmeden”, så det finns fortfarande flera exemplar kvar för försäljning. Det är inte heller många från Mårtengrenen som skriver i släktbladet ”*några rader*”. Karl-Axels moster, Märta Ingeborg Huss (Bojan), född Bergman i Åre, är idag äldst (95 år i år) i den närmaste släkten, den som först flyttade till Malmö och som snart fick sällskap av Karl-Axels mamma Svea. Bojan har flera gånger sagt att hon har en del att skriva och berätta om för släktbladet kring släktingar hon mött under sin uppväxt; morfadern i Järpbyn, fastern i Åre som hon bodde mycket hos som liten, svågern Gösta, också han i Järpbyn, m fl., men det är väl så med oss alla, vardagsbestyren tar all tid.

Karl-Axel Arvidsson hittar du på sidan 95 i Släktboken.

Ur en gammal examenskatalog från Huså

Av Gösta Ullberg

Jämten 1965

På länsmuséet i Östersund finns bl.a. en ”Examenskatalog för Folkskolan wid Huså Koppar werk”. Katalogen, som omfattar åren 1869-1878, ger oss först kännedom om i vilka ämnen som undervisats. I första kolumnen kommer ”Stafning och innanläsning”, i de följande ”Kateches, Bibl. Historia, Skrifning (efter Meyerbergs mönsterskrifn.), Räkning (efter Wagenii Räknetabeller), Geografi, Linearteckning och Geometri (med underrubriken Linier och Plana Figurer) samt Sång (med underrubriken Tonträffning).

År 1870 har kolumnen för geografi utökats med historia och lyder nu ”Historia och Geografi”. Samma år tillkommer en kolumn för ”Naturlära”. År 1873 har kristendomsämnet, som på den tiden hade största utrymmet på schemat, uppdelats i ”Biblisk historia, Katekes, Bibelspråk och Psalmverser”. Samma år tillkommer på schemat ett så modernt ämne som ”Gymnastik”, i vilket dock samtliga elever får c eller C. De följande åren står visserligen gymnastik kvar i katalogen, men inge betyg ha utdelats. Förmodligen ansåg man detta moderna påfund helt onödigt.

En mera uttömmande och detaljerad förteckning på undervisningsstoffet ger oss katalogens två näst sista sidor med ”Uppgift öfwer barnens bibragta kunskaper m.m. i Huså fasta småskola Wärterminen fr.o.m. den 28 Jan. t.o.m. den 7 de Juni år 1878”. ”Luth. lilla Katekes och Svebilii förklaring” t.ex. har skolans bästa elev, Sven Olofsson Hyttsten i Huså, född 1867, läst ”hel utantill med frågor” och får betyget A. ”Bibl. Historia af C. O. Roos har han också läst ”hel med frågor” och får samma betyg; i räkning får han för kursen ”+ - x :” (alltså de fyra räknesätten) till 22dra ex endast BC; i svensk historia av Dahm har han läst till Carl X Gustaf och får A, i geografi till Italien och får B. Johan Erik Eriksson i Digernäset åter, född 1863, har i katekesen läst ”Förklaringen från o. med 5te Budet till 228de frågan” och får B, i biblisk historia läst från G. T. 17 - N. T. 3dje berättels. Och får likaledes B,

i räkning har han klarat ”+ - X 33 exempel”, i historia läst ”kristna tiden till Kristina” i geografi till ”England”, med B som betyg i samtliga dessa ämnen.

Katalogen, som de första åren följer betygsskalan 0-3, ger oss emellertid icke endast besked om barnens kunskaper utan också om deras flit och uppförande. En av de besvärligaste i det avseendet synes Hans Adler (född 2/6 1860, son till O. Adler) ha varit. Våren 1869 har han 0 i alla kunskapsämnen, 0 i flit, och 0 i uppförande och antecknas som ”lat” 8 gånger, (d.v.s. inte kunnat läxa). Hösten samma år har han åtminstone lärt sig läsa, och får därför 1 i betyg, men annars 0 över hela linjen; vårterminen 1870 äro betygen desamma och han har varit lat icke mindre än 30 ggr; med honom i lättja kan endast Anna Märta Moverare tävla, som uppvisar samma tal; höstterminen 1870 har hon varit lat 13 ggr, denna gång dock överträffad av Lisa Löding, som visat lättja 17 ggr. Nej, någon mönsterelev var icke den stackars Hans Adler. Vårterminen 1874 går han sista terminen i skolan och har då C och c mest i alla ämnen (sedan vårterminen 1873 är betygsskalan A, a, B, b, C, c, D, d) d i flit och b i uppförande och har dessutom varit frånvarande utan lov 60 dagar eller nästan halva terminen.

En annan besvärlig herre är uppenbarligen Nils Petter Nilsson, som ej heller hör till lärdomsljusen. Vårterminen 1869 har han varit lat 3 ggr och får 1 i flit och 0 i uppförande; höstterminen samma år har han varit lite flitigare och får 2, men våren 1870 har både flit- och uppförandebetygen sjunkit ner till 0, vilket väl sammanhänger med anteckningen om honom i anmärkningskolumnen ”stursk och egensinnig”. Höstterminen 1870 har han bättrat sig lite, och får åtminstone i flit 1, likaledes vårterminen 1871, då han lämnar skolan.

Till lärarens prövningar hörde nog också Olof Löding. Vårterminen 1869 har han, mest i hela klassen, varit borta utan lov 44 dagar och 8 ggr antecknats som lat; han får också 0 i både flit och uppförande. Höstterminen 1869 finns han inte med alls; vårterminen 1870 har han behagat infinna sig igen, men skolkat 27 ggr (rekordet i skolkning innehas denna termin av K. Mahlberg, som varit borta 32 ggr) och läraren har om honom nödgats anteckna ”obeskrivligt stursk och lat”. Höstterminen 1870 har han skolkat 5 ggr, varit lat 9 ggr, och tydligen ansetts som ett så hopplöst fall, att han i flit och uppförande inte får några betyg alls. Vårterminen 1871 har han dock bättrat sig något litet, visserligen återigen skolkat, denna termin 26 ggr, vilket är terminens rekord, men får dock 1 i uppförande, och med denna lilla förbättring försvinner han ur skolan.

Men bilden skulle bli ensidig och falsk, om vi bara beskrev lättingar. Skolan i Huså hyste även flitiga och begåvade elever, och betygskatalogen domineras icke helt av 0 och C. Familjen Adler representeras utom av den oförbätterlige Hans även av systemen Helena, som vårterminen 1869, vilken är hennes sista termin i skolan, får goda betyg i de flesta ämnen, 3 i flit och 2 i uppförande samt dessutom i premium en bok och 6 öre. Klassens obestridda primus denna termin (även för honom den sista) är dock Nils Magnus Forss, som i kunskapsämnena har ännu bättre betyg än Helena Adler, 3 i flit och uppförande samt i premium får dubbelt så mycket som Helena, eller 2 böcker och 12 öre. Till de bästa i denna omgång hör även Jonas Jörnling, som har 3 i betyg mest i alla ämnen, han är f.ö. okänd. Bra har också J. F. Eriksson skött sig, som samma termin (vt 1869) för sitt välförhållande får 2 i flit och 2 i uppförande, samt för sina goda kunskaper också får i premium en bok och 6 öre. Höstterminen 1869 är han lika duktig utom i sång, vilket inte är så underligt enär han ”saknar h.o.h. öra för sång”. Vårterminen 1870 får han återigen premium, denna gång en karta och 30 öre, i likhet med brodern G. L. Eriksson, som också har ”dåligt öra”, men inte är lika fullt beskedlig som den yngre brodern, eftersom han har blott 2 i uppförande (mot broderns 3). Vårterminen 1871 bevista dessa bröder skolan för sista gången.

En annan exemplarisk elev är Per Jonas Lind (f. 1861, son till Per Lind), som kommer in i skolan höstterminen 1870; vårterminen 1871 har han visserligen bara 1 i flit och 2 i uppförande, men vårterminen 1873 är han den ende som har A i både flit och uppförande. Vårterminen 1876 avgår han som skolans bästa elev med A och a i flera ämnen samt A i flit och uppförande.

Att det inte alltid var så lätt att få barnen till skolan, och att en dåtida lärare hade att kämpa med stora svårigheter, när det gällde att övervinna föräldrarnas svala intresse för sina barns skolundervisning, vittnar de många frånvarodagarna om. Vårterminen 1869 skulle skolans samtliga elever ha varit närvarande 7 172 dagar, om de regelbundet bevistat skolan. Antalet verkliga närvarodagar är emellertid blott 6 329; sjukdagar är 25, av läraren beviljade lovdagar 241 och frånvarodagar utan lov 577 eller 8 %. Vårterminen 1873 ha 41 elever bevistat skolan och skulle egentligen ha presterat 5 412 närvarodagar. Men i kolumnen "Frånvaro utan lof" redovisas icke mindre än 859 dagar eller 15 %; sjukdagarna är 49 och de legitima lovdagarna 255. Särskilt illa ställt med skolgången i Huså var vårterminen 1878 (28/1-7/6). (I artikeln finns en bifogad tabell). Frånvaroprocenten är drygt 23 % eller nära ¼ av den reglementsensliga närvarotiden. Det ligger nog därför säkerligen inte så lite av bitterhet och resignation i de ord varmed skollärare Pehr Bodin den 8 juni 1878 avslutar sin redovisning över barnens kunskaper, i vilka han måst konstatera många luckor: "De som sakna uppgifter, hafva ej anmält sig blifva borta, utan aflägsnat sig utan ord och afsked".

Kopparverkets intresse för barnens undervisning skymtar även i denna katalog. Därom vittnar t.ex. den anteckningen från juni månad 1873, att "Examen afhöordes af Bruksförvaltare Johannes Midelfart, O. A. Hyttsten m.fl." Den 19/12 1875 har O. S. Möllenhoff skrivit sitt namn under dagboken, och från och med våren 1875 är Gottfrid Engberg icke enbart brukets inspektor utan även bruksskolans inspektor.

Rachlöwska skolan

I Jämten 1963 har jag hittat en notis av Erik Hamrell om Rachlöwska skolan. Där står:

Rachlöwska skolan tillkom genom testamente av den i Trondhjem år 1802 avlidne Ole Hansen Rachlöw, född vid Järpe skans i Järpen 1731. Det blev Jämtlands första fasta folkskola. Den ursprungliga skolbyggnaden uppfördes å det för skolan förvärvade hemmanet i Järpbyn åren 1810-1813, flyttades efter laga skiftet år 1870 till den s.k. Dahlmansgården i samma by, där husen ännu kvarstår. Efter tillkomsten av Järpens sulfidfabrik flyttades skolan till en nyuppförd byggnad i fabriken närhet. Skolans egenskap av donationsskola upphörde med Kungl. Maj:ts tillstånd 1931.

På en bild på lärare och elever från 1889 finns bland annat Emma Lalander och Otto Andréas Lalander. Otto Andréas är född 1873 och Emma 1876 i Bonäset. Du hittar dem på sidan 232 i Släktboken. Deras föräldrar är Johan Petter Lalander och Lisbet Jonsdotter f. Hyttsten. Vi är många som är släkt med dem. Anna-Lena, deras äldsta syster - familjen hade 9 barn - är min mormorsmor.

Birgitta Nordenman

Widar Wågland - 90 år under jubileumsåret 2005

Widar Wågland är den näst yngste av Stina och Peder Wåglands barn och den som fortsatt vid 89 års ålder lever och har hälsan. Men som han säger: ”nu orienterar jag bara någon gång i veckan”. Idrott har varit en viktig del av hans liv, allt ifrån ungdomen då han var skid- och färdledare i Åre till åren i Stockholm som inneburit såväl badminton, fotboll som orientering.

Stina och Peder gifte sig 1908, då var Stina 23 år och Peder 7 år äldre. Peder kom från Norge till Husnäset där Stina bodde med sina föräldrar. Första sommaren kom han med några kamrater för att flotta timmer och senare stannade han kvar och började arbeta vid järnvägen. Stina och Peder fick barnen Astrid 1909, Gunn 1912, Widar 1915 och Reidar 1918. Eftersom Stina gått igenom en svår operation i underlivet 1913 och fått veta att hon inte skulle kunna få flera barn, så blev det en glad överraskning när hon åter blev gravid och familjen kunde utökades med två pojkar.

Familjen Wågland bodde först i Bräcke där Peder var stationerad, men flyttade därifrån 1916 till Östersund. De bodde några månader på Storgatan 1, sedan på Köpmangatan 40 tills de köpte Ängegatan 10, dit de flyttade hösten 1920. Där bodde de till 1939 då de flyttade till Tysta vägen 5, till ett hus som Stina lät bygga efter egna ritningar. Att mormor/farmor Stina var en driftig kvinna är det ingen som tvivlar på som träffat henne.

Pappa Peder - en stilig man med knävelborrar - dog redan i december 1925 efter att ha varit sjuk ett par år. Detta påverkade förstås hela familjen och deras liv och leverne. Stina blev ensam med fyra barn, något som innebar att Astrid inte fick börja på Högre Folk utan i stället börja arbeta och bidra till familjens försörjning. Widar fick vid 12 års ålder flytta till Skåne i närheten av Osby och arbeta på en gård samtidigt som han fick gå i skolan. Han var kvar där i tre och ett halvt år och det var även där som han konfirmerades. Gunn utbildade sig till lärare och arbetade i Hede. Widar minns hur han cyklade för att hälsa på henne, Klövsjöbackarna var kämpiga. Det som var tragiskt var att Gunn fick TBC och dog 1937, kanske bidrog de kalla, fuktiga och dragiga lokalerna i Hede till detta. Reidar drabbades också av TBC, men han tillfrisknade efter den vård de fick på Solliden, under doktor Carstensen nya medicineringar. Reidar utbildade sig och drev egen elkonstruktionsbyrå.

Widar hade olika arbeten i sin ungdom för att bidra till familjens försörjning. Det var bland annat hos landshövding Axel Gabriel Mortimer Munk af Rosenschöld och hans hustru Hanna Rydh. I hans arbetsuppgifter ingick att bära upp besökarens visitkort på en silverbricka till landshövdingen innan besökaren eskorterades upp till landshövdingens våning. Av intyget framgår att Widar var en yngling som varit till stor hjälp och glädje.

Widars första minne av att köra bil är från 1922. Då kom hans morbror Hjalmar hem från USA med en bil och man satte Widar i bilen och lät honom styra själv - som tur var så var det på en ”lägda”, en äng på Husnäset. Mamma Stina hade tidigt en egen bil, till Widar och Reidars stora glädje. Den första var en Ford V8:a, senare minns Widar att det var en Volvo PV60. De passade på att ”låna” bilen så ofta de kunde. Det kunde hända att när det var ”den andres tur” att ha bilen så satt mamma Stina i garaget när killarna skulle byta och väntade på dem, och därmed satte därmed stopp för detta. När Widar skulle ta körkort fick han också frågan om han inte redan hade körkort - man hade sett honom köra så många gånger redan. Stina fick bensintilldelning och tillstånd av Länsstyrelsen att köra bil i tjänsteärenden även under krigsåren. Hon berättade att det ibland stod någon polis eller fjärdingsman och stoppade henne, när de såg att det var en dam som körde. Det var inte så vanligt på den tiden. År 1945, i slutet av kriget beslagtogs hennes bil av regementet och såldes sedan till norska legationen i

Stockholm. Då fick hon övergå till att åka taxi eller i landshövdingens bil Z1 med chaufför Zachrisson bakom ratten. Men då var Widar utflugen sedan länge.

Widar har också arbetat inom järnvägen som sin far - men i restaurangvagnarna. Det var sträckan Bräcke - Boden, men också Stockholm - Göteborg. Widars liv har till största delen varit inom restaurang- och taxivärlden. Redan i det militära så arbetade han på mässen. Det är inte alltid som hans busstreck blir som han tänkt sig. När storasyster Astrid berättat att de som låg på A4 hade så fula benläder så bestämde han sig att i samband med mönstringen få komma till A4 för att reta henne. Han kom till I5!

Widars goda humör, uppträdande och erfarenhet från restaurangnäringen var en tillgång i det militära. Han var mycket uppskattad av olika befäl och var efterlängtnad när han kom tillbaka efter att han, som hände vid något tillfälle, fått straffkommendering eller fått sitta i buren. Bestrafningen brukade åtföljas av en kommentar från majoren: "Vad skall mamma Wågland säga?" Stina var väl känd och respekterad i Östersund och övriga Jämtland.

Gripsholm och dess passagerare har också fått ta del av Widars serviceanda. Därifrån har han många trevliga minnen, men också en mer dramatisk, då det under julresan hem 1936 började brinna ombord. Vid ett tillfälle i New York då det var planerat att båten skulle gå som kryssningsfartyg till Bermudas blev den resan inställd. Då reste Widar istället till Boston och besökte sin morbror Hjalmar som bodde där. Den sista resan över Atlanten var 1944 med en transport av krigsfångar.

Widar har prövat på det mesta inom restaurangvärlden. I början av 1930-talet var hans smörgåsnisse, det var både på Hedmans i Hålland, på Turisthotellet i Östersund och på Carlton i Stockholm, där han började "på riktigt". På somrarna var han vissa år på Djurgårdsbrunns värdshus, men även på sommarrestauranger på västkusten. 1947 var han chef för Hovenäset i Lysekil. På vintern kunde det vara Ambassadör, Gyllene Uttern har han också arbetat på under ett par år. Men det var orostider och så fort det smällde till någonstans så var fick han rycka in. Det var såväl till Eksjö, Värmland som till Finngränsen. Vid det senare tillfället var han placerad hos Fördelningsstaben med 36 officerare. De var alla förlagda till en Lantbruksskola och hade det bekvämt, speciellt jämfört med Reidar som låg i tält med övriga beväringar i ned till -40 graders kyla. En kväll när Widar fick låna ordonnansens motorcykel för att åka och hälsa på Reidar och dela med sig av mat och dryck så var det bara -10 grader. Problemet var bara att innan det var dags att åka tillbaka så hade det smällt till och blivit ordentligt kallt så då fungerade inte motorcykeln längre.

Widar har serverat, varit hovmästare och restaurangchef på olika ställen även i Stockholm. Serverat har han gjort på Grand Hotell och Riche, hovmästare har han bland annat varit på Operakällaren, Saltsjöbaden och Stortorgskällaren. Då är vi framme i början av 1950-talet. De sista åren i restaurangkarriären var Widar restaurangchef på Aspås på Frösön. Han fick utskänkningstillstånd, efter att den förre chefen fått tillståndet indraget, men har man Stina Wågland som mamma, då borgar det för att man sköter sin verksamhet. Widar är själv en suverän kock, han tycker om att laga mat och lagar alltid maten på fredagar. Brorsdottern Christina har många minnen av Widars härliga middagar - speciellt en efterrätt som alltid serverades i samband med kräfts-kivan i Sandviken. Widar satte skräck i värdinnorna genom att balansera finaste porslinet upp längs armarna när han dukade ut på kalas.

Efter att ha lämnat restaurangvärlden började Widar köra taxi. Han var då i 40-årsåldern och 1966 övergick han till att ha en egen taxirörelse, något som han fortsatte med till han var 77 år. En rolig episod från den tiden har Maija och Sven Lalander berättat. De var ute och körde i Stockholm och krockade med en taxi, Sven steg ur och Maija satt kvar i bilen och iakttog de två männen och undrade hur det hela skulle förlöpa. Helt plötsligt började Sven och taxichauffören att skratta och prata och

såg enbart glada ut - det var Widar som Sven som hade krockat. Namnet Wågland var lätt att identifiera - även i Stockholm.

Att dansa är en viktig del i Widar och Margits liv och det var så de träffades i Stockholm 1946. De gifte sig den 16 mars 1947 i Åre gamla kyrka där systerdöttrarna Gunhild och Birgitta fick vara brudnåbbar. Färden från kyrkan till bröllopfesten skedde med häst och släde. Margit arbetade under många år inom herrkonfektion och då familjen en tid bodde på Frösön så arbetade Margit hos Pelle och Gullan Lalander. Sedan utbildade hon sig vidare och började på Försäkringskassan där hon arbetade fram till sin pension och avtackades med medalj för lång och trogen tjänst. Widar signalerade till Margit redan vid deras första möte - genom sitt röda hår - att han var en eldfängd person. Men han har aldrig varit långsint. Och han tycker om att busa och att retas, precis som hans bror Reidar gjorde. Det kan alla i nästa generation intyga. Ni som var med på Släktföreningsmötet i Uppsala minns säkert hans sånger, glada nuna och olika upptåg.

Widar har även varit aktiv i olika idrottsklubbar som Restaurangernas idrottsklubb där han var ordförande, han var även aktiv inom Korpen där han var med i badmintonsektionens styrelse i mer än 20 år och var dess ordförande i 12-13 år. Mina egna första minnen av Widar och badminton är från mormor/farmor Stinas sommarställe Sandviken där det fanns en badmintonplan. Att som ung flicka spela badminton med sin morbror var ingen enkel match - eller rättare sagt, det blev aldrig någon match.

Efter ett inbrott i villan i Tallkrogen på 1960-talet skaffade Widar och Margit en schäfer. Den fick namnet Tello efter en schäfer som fanns på Husnäset när Widar var liten. Den fick också en speciell plats i farmor/mormor Stinas hjärta, så hon sade alltid att hon skulle åka och hälsa på sin fästman i Stockholm - dvs Tello. En annan schäfer hette Don och var en toppenhund, den hade tjänstehunds-certifikat och var precis som Tello krigsplacerad. Den hade utmärkelserna Elit i spår och Högre rapport och var även en duktig draghund. Deras sista hund var en Kernterrier.

När vi gick igenom gamla foton så kom vi ihåg ett besök som systemen Astrid, med döttrarna Gunhild och Birgitta, gjorde hos Widar på 1940-talet när han bodde på Gärdet i Stockholm. Min säng blev två hopställda fåtöljer, Widar sov på balkongen.

Släktnamnet Wågland lever vidare genom Conny, Margits son som är född 1944, och Connys son Carl från hans andra äktenskap. Conny bor nu i Huddinge/Stuvsta tillsammans med sin fru Bodil. Andra som heter Wågland är Widars brorsson Peder, men också hans systerdotter Kerstin född Boström, som tagit sig namnet Wågland.

Widar och Margit lämnade sin villa i Enskede i början av året och bor nu i lägenhet i Farsta. Visst tänker de tillbaka på sin fantastiska trädgård och livet i huset, men det är skönt att vid ”mogen ålder” få ta det lite lugnare. Deras glada skratt klingar nu ut från en balkong istället för från deras tidigare altan. I samband med flytten har de donerat böcker till Fogdegården - att läsa utomhus i skuggan en solig dag, eller inomhus vid regn och kyla. Margit har precis fyllt 80 år, det firade de med att åka till Åland - och visst var de första paret ut på dansgolvet - som vanligt!

Minnen nedtecknade en solig dag i Uppsala när jag hade besök av Margit, Widar, Bodil och Conny.

Birgitta Nordenman

Widar och hans familj hittar du på sidorna 244 och 246 i Släktboken.

En stugfogde har ordet!

Nu är det vår igen - och dags att börja arbetet i stugorna.....

***Det finns mycket som är viktigt för att vår släktgård skall bestå.
Det är fantastiskt - unikt - att ha en släktgård med anor....***

Flaggstången måste målas, nytt lock snickras till brunnen, papptak läggas på båthuset, fönster och fasad på Fogdegården skall målas liksom skylten. Ved skall huggas, ruttet virke i trädgårdsmöbel behöver bytas ut. ***Jag lovar att hitta ännu mer att göra om det blir för många som anmäler intresse.***

Finns någon vänlig och lite händig själ i föreningen som skulle kunna åta sig något av detta? Vi kan tänka oss en viss reducering av hyresbeloppet om det sker under en hyresvecka i Fogdegården.

Är några intresserade av en arbetshelg/-vecka? Ett trevligt sätt att lära känna släktingar på. Alla behövs från de som kommer med glada tillrop till de händiga och naturligtvis de som förser oss med förtäring och leder arbetet.

Du når mig på tel: 063-303 12 och 070-224 05 34 eller dahleman@hotmail.com

Jag är fortsatt intresserad av tillgång till ytterligare jaktmarker för 2004!

Stig Dahleman

Minnet av Pelle och Gullan Lalander lever vidare

Som vi kunnat läsa i Nils Lalanders artiklar i "några rader" nr 3 och 4 (1997) så var Pelle Lalander en av grundarna till Föreningen Lalandersläkten, och den som avsatte resurser så att först Smedstorpet och senare Fogdegården kunde byggas. Pelle var medlem av styrelsen allt ifrån starten 1945 och var dess ordförande under åren 1973-1988. Han höll god ordning på alla släktingar - i de olika grenarna - och det kartotek han förde över oss släktingar var en guldgruva för de som fortsatte arbetet. Pelle var köpman och en man med stor integritet, han beskrevs som en gentleman, och han och hans hustru Gullan var väl kända i Östersund med omnejd. Efter sin hustrus död levde Pelle ett ensamt liv och Elsa Nöjd var en av de få som han ville hålla närmare kontakt med. Han höll även kontakt med Per-Åke och Detta Sandström, som under många år ringde honom varje vecka.

Lalanderska donationen

Som framgår av artikeln i "några rader" nr 4 (1997) så fick Östersunds Handels- och Industriidkareförening (numera namnändrad till NÄRINGSIDKARNA ÖSTERSUND) som universell testamentstagare i huvudsak nästan hela kvarlåtenskapen efter Pelle Lalander. I bouppteckningen var kvarlåtenskapen värderad till ca 1,5 miljoner kronor.

I testamentet ingick Gullan och Pelles inventarier - möbler, böcker, glas och porslin mm. För att kunna bevara detta har föreningen till helt nyligen hyrt en lägenhet i Östersund. Lokalen har även använts för föreningens möte. I samband med att avkastningen inte längre kunde bära kostnaderna för lägenheten har nu inventarierna avyttrats och hyreskontraktet avslutats. Med vänligt bistånd av styrelsen och tack vare aktivt arbete av min kontaktperson, hotellchef Agneta Myrberg, har vissa

mycket personliga föremål som porträtt och fotografier fått övertas av Släktföreningen. Porträtten hänger nu i Huså herrgård, tillsammans med den matsalsmöbel som funnits i Gullan och Pelles hem och som donerades i samband med renoveringen av herrgården. Som Nils skriver i sina artiklar så fick han och Jan Leijd redan tidigare - för många år sedan - gå igenom Pelles kvarlåtenskap. De kunde då ta med de dokument som de önskade, men även Pelles gamla kontorsstol i masurbjörk som nu också finns i Huså herrgård.

Östersunds Handels- och Industriidkareförening

Pelle var mycket aktiv i Östersunds Handels- och Industriidkareförening, en ärevärdig förening som grundades 1884. I februari 1960 valdes Pelle till dess ordförande, (Rindberg: "100 år med handel och industri i Östersund") och han startade en rad nya aktiviteter som lunchträffar på Statt.

Redan under sin livstid donerade Pelle 10 000 kr som en grundplåt till "byggandet av ett handels hus" efter en idé från Trondheim, och beloppet gottgjordes en särskild fond benämnd "Handelshusets Fond" hos föreningen. Under sin livstid medgav Pelle skriftligen att föreningen fick disponera dessa medel på det sätt, som föreningen fann lämpligast. När föreningen sedan fick ytterligare medel efter Pelles bortgång beslöt man att även dessa medel skulle tillföras fonden. Föreningens styrelse berättar att tanken att bygga ett handels hus bedömdes efter en tid som ogenomförbart, med hänsyn taget till storleken på den investering som det skulle innebära.

Stipendier

Medlen har genom åren i stället använts för att årligen dela ut stipendium "till Per och Gullan Lalanders minne". Föreningen vill på detta sätt knyta an till handelsnäringslivet, som låg Pelle och Gullan varmt om hjärtat. Stipendiet benämns "Årets handelsman" och har varierat mellan 10 000 kr och 25 000 kr. Under 2003 kunde inget stipendium delas ut beroende på att börsnedgången påverkat de gjorda placeringarna, men föreningens ambition är att även fortsättningsvis kunna dela ut ett stipendium varje år. Tänkbara kandidater till stipendiet fås genom ett aktivt sökande av styrelsen och föreningens övriga medlemmar. Det är styrelsen som sedan utser stipendiaterna.

Guldgalan

Stipendiet "Årets handelsman" delas ut på årsmöte eller på Guldgalan, den stora gala som hålls i november varje år eller vid annat festligt sammanhang. På Guldgalan delas länets övriga stora utmärkelser ut, vilket innebär att stipendiet får stor uppmärksamhet. "Alla" är där och Guldgalan bevakas av media.

Stipendiat i släkten

Jag har inte lyckats hitta om någon släkting, eller någon som är oss närstående, har varit stipendiat. Vet någon av er om det har skett, och vem fick det i så fall? I vilket fall som helst så vore det trevligt att snart få en stipendiat med anknytning till släkten. Vänd er direkt till NÄRINGSIDKARNA ÖSTERSUND, när ni har en lämplig kandidat att föreslå.

Vad har stipendiet betytt för de som fått det?

Min ambition var att hitta någon stipendiat och fråga om stipendiet betytt något och i så fall vad. Efter förslag från Agneta Myrberg, nyvald ordförande i föreningen och hotellchef på Ramada Plaza Hotel Östersund, ringde jag till Anna Lena Rudolfsson.

På min fråga till Anna Lena kom svaret direkt: **Det betydde allt!** Det gav oss möjlighet att överleva, att orka leva vidare!

Anna-Lena, Nilla Eneroth och Ulla Gustavsson fick ett stipendium på 10 000 kr var. De driver gemensamt Storsjöhyttan AB som öppnade officiellt i november 1995. Att få stipendiet hade jättestor betydelse för dessa unga kvinnor och deras möjlighet att fortsätta arbetet med hyttan. ”Vi levde på luft, det vill säga vi hade inga problem med övervikt, det gällde att ha mat för dagen!” Stipendiet gav dem också möjlighet att utbilda sig inom den avancerade GRAAL-tekniken.

Anna Lena är från Östersund, Nilla från Växjö och Ulla från Ullånger, och de lärde känna varandra när de utbildade sig vid Orrefors Glasskola. Efter glasblåsarskolan praktiserade Anna-Lena hos glasformgivaren Ulla Forsell, Nilla gick Beckmans designskola och Ulla vidareutbildade sig på Nyckelviksskolan.

Förutom att stödja deras yrkesskicklighet och entreprenörskap så var en ytterligare motivering till stipendiet att de tillförde en ny näring till länet. Storsjöhyttan är historisk, den är den första och enda studioglashyttan i Jämtland. Den är inrymd i gamla elverket vid Östersunds småbåtshamn och här finns såväl verkstad som butik och galleri. Det var Anna-Lenas pappa som tipsade om Elverket, han tyckte det var perfekt för en glashytta. Det tyckte även de tre glaskonstnärerna och dom har nu tillsammans - genom hårt arbete med långa arbetsdagar - skapat en levande glashytta.

Besök

Besök deras hemsida www.storsjohyttan.com och läs mer om dessa spännande unga kvinnor, ta också en titt på deras sortiment. Tyngdpunkten av produktionen ligger på bruksglas i olika serviser. Med tanke på hyttans namn har öarna i Storsjön fått ge namn åt serviserna - OPE är ett vitsigare undantag.

Besök också Storsjöhyttan så snart som ni har vägarna förbi. Den är öppen alla dagar utom söndagar. Personer som flyttat från länet är trogna kunder, de kommer förbi eller beställer varor för att kunna överlämna presenter från Jämtland - vid olika tillfällen. Många företag beställer företagsinterna varor och julklappar, deras produkter är ofta förekommande priser vid olika tävlingar och galor. Beställningar kommer från hela världen via Internet och tack vare att de deltagit i flera internationella utställningar. Nilla är medlem i Blås och Knåda och ställer ut hos dem på Hornsgatan i Stockholm – för er som har vägarna förbi där. Deras sortiment finns även i andra städer som Gävle, Sundsvall och Berlin!

Storsjöhyttan Hyttsill är ett omtyckt evenemang även på Storsjöhyttan. Hyttsill är en gammal tradition vid glasbruken, som kom sig av att eldaren som skötte hyttands ugn hade ett ensamt arbete. På kvällskvisten kom ibland luffare och andra på besök, och då bjöd man på någonting att äta, som till exempel stekt sill som slogs in i vått tidningspapper och ugnsbakades.

Birgitta Nordenman

Pelle och Gullan Lalander hittar du på sidan 229 i Släktboken

Komplettera Släktboken

Fortsätt också att skvallra till undertecknad. Skriv ett kort till Vårgårdavägen 6, 125 51 Älvsjö, skicka e-mail till fam.leijd@telia.com eller ring 08 - 99 44 12 tycker släktbokens huvudredaktör *Jan Leijd*

Kina sett med unga ögon

Här fortsätter Carl-Axel Lalander sin berättelse från resan till Östasien (Thailand, Laos och Kina) tillsammans med min kompis, Fredrik Jakobsen, som s.k. "backpackers".

Carl-Axel i Dali

14 november. Zhong Dian.

Nu är vi i Zhong Dian (bry er inte om hur det uttalas), en liten stad i sydvästra Kina, bara 20 mil från tibetanska gränsen. Området här kallas (eller dom har snott namnet) Shangri La, det kanske ni har hört talas om som det mytomspunna paradiset bortom skyhöga berg. Grejen är att Shangri La finns inte, det är bara en legend från väst, men det är ett lockande namn, eller hur? Jag lurade er att läsa det här brevet med samma knep!! Dock så är det ett tibetanskt område, det ingick i det gamla tibetanska riket. "Gamla stan" här består av tibetanska lerhus med trätak, många pratar tibetanska och man ser den tibetanska skriften lite överallt. Och igår var vi på ett tibetanskt kloster! Det var i själva verket en hel by med hundratals människor, mest munkar, och med massor av hus och 5-6 tempel. Det var nästan överkligt att gå omkring bland bönehjul, buddabilder, chorten (en slags spira som kan vara 10 meter hög), vimplar som fladdrade i vinden och munkar i vinröda kåpor...

Vi som hade gett upp Tibet, eftersom det är så omständligt och dyrt att ta sig in där. Det var spännande att se insidan av templen också. Det fanns helt otroliga målningar av olika djävulsliknade kreatur (jag kände igen några, nämner inga namn). Det fanns bilder på leende dödsallar, vissa av dem hade ögonen lossnat på och de hängde i synnerverna. Vidare fanns det statyer på människoliknande saker som hade gräsligt fula ansikten som grinade åt en. Det fanns "fina" bilder också, av fåglar och drakar och hästar. Templen och husen var fint utsmyckade inuti och vid ingångarna. Men bakifrån och från sidan ser husen fallfärdiga ut. Den här staden ger verkligen ett intryck av att vara avlägsen, den ligger på 3200 meters höjd och det finns bara en asfalterad väg som leder in hit.

Vi har gjort en två dagars vandring innan det här. Vi gick genom "Tiger Leaping Gorge", där Yangtse floden skär in i berget och bildar en mycket brant och djup klyfta. Här uppe är floden bara barnet, på smalaste stället 30 m, men ett par tusen kilometer nedströms är den hur bred som helst, då den mynnar ut i Shanghai. Lite siffror: Floden flyter på 1900 meters höjd, bergen söder om har högsta toppen på 5500 meters höjd, och bergen norr om är 5300 meter som högst. OK då, det är inte stup rakt ner hela vägen, men det ger en viss uppfattning om storleken. Vi började gå i lördags, med en liten promenad nerför och båt över floden. Vår stöddighet forsvann direkt när några sydkoreanska tjejer som åkte i båten drog ifrån i första uppförsbacken. Vi blev kvar och flåsade och undrade hur det här skulle gå. Tilläggas bör att vi hade minst 25 kg packning var att kånka på, medan tjejerna hade en liten ryggsäck att dela på. Dessutom hade vi båda haft problem med våra magar veckan innan. Men nu var det bara att äta Vicks Viking, ta ett djupt andetag, kolla så att toapapperet var med och satta

igång att klättra. Som tur var så tog backen slut efter en timme, och vi följde bergssidan tills vi kom fram till Tinas Guest house, där vi hade tänkt äta middag. Det låg väldigt vackert, med en enorm bergvägg på andra sidan floden, och ovanför den vilade den snöklädda toppen. Klyftan var så smal sista biten ner till floden så vi kunde inte ens se vattnet! Vi var båda väldigt trötta, så vi bestämde oss för att sova där i stället för att fortsätta efter middagen.

Nästa dags vandring började med 1 1/2 timmes brant vandring uppför. Efter uppførsbacken kom ett till flackt parti längs bergssidan, det var soligt och vi kunde gå i T-shirt. Vi mötte en del får, några bybor men inga turister eftersom det är lågsäsong. Men var kom fåren ifrån?? Efter ett tag dök det upp en oväntad sak: en BY! Här ute?? Ganska många hus låg på bergssidan, med terrassodlingar både ovanför och nedanför. På slutet gick vi på en bilväg, och vi kom faktiskt fram bara en timme efter att det blivit mörkt!! Det är helt klart bra för att vara oss.

Då var det värre förra vandringen vi gjorde, en vecka innan. Vi ville gå upp tidigt för att hinna gå innan det blev mörkt. Tyvärr så lyckades vi fippla bort hela förmiddagen och kom inte i väg förrän kl 12!! Och en timme senare blev Fredrik hungrig, och ja, ni vet..... Det slutade med att vi gick i mörkret i 4 timmar, på slutet fick vi gå över ett gravfält och ett risfält (torrt, som tur var). Men det var en fin vandring fram till gravfältet, där kändes det lite obehagligt. Lyckligtvis så var flera restauranger fortfarande öppna (kl. 23) så vi fick mat, annars hade Fredrik nog ätit gatsten. Om ni skulle vilja klaga på vädret hemma i Sverige, så är det lika kallt här (nära 0 på natten) men det finns ingen värme i husen nästan. De har små "hinkar" som dom eldar kol i, men det ger bara lite värme. Och i morse fick jag ta en kalldusch!! ARRGHH så kallt det var. Jag hade inte duschat på två dygn, så jag var tvungen.

21 november 2000. Cheng Du.

Vi kom till den stad där vi är nu (Cheng Du, 3 miljoner kineser) i förrgår morse, efter en extremt jobbig nattlig bussresa i en s.k. "sleepers bus". Den bussresan var oförglömlig: Jag fick dela sängplats längst bak i bussen med fem kineser. Det var mycket trångt och dessutom guppade bussen upp och ner hela tiden och omöjliggjorde ens det minsta sömn, för mig i alla fall. Dessutom var det en idiot som satte sig precis där mina fötter skulle ha varit, så jag fick dra upp benen. Till råga på allt började jag må dåligt ca klockan 4 så jag blev tvungen att sätta mig på en decimeterhög pall på golvet mellan sängarna. Efter ett tag lutade jag mig mot någons fötter och då lyckades jag sova kanske en timme. Vilket elände! Fredrik klarade bussresan betydligt bättre. Han passade på att ha öldrickartävling med en polis som åkte med i bussen, när vi stannade en timme mitt i natten. Polisen förlorade...

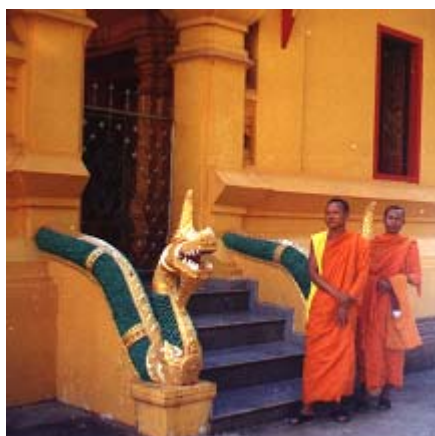
Cheng Du ligger i sydvästra Kina, men längre norrut än de ställen vi har varit på hittills. Förra mailet skrev jag från Zhong Dian, som ligger 30-40 mil öster om den tibetanska gränsen. Vi hade tänkt åka därifrån tillbaka till Lijiang, 5 timmar söderut, och sen ta tåget norrut. Men vi mötte en svensk som hade cyklat norrifrån, via en mindre väg uppe i bergen. Den vägen var stängd för utlänningar, stod det i guideboken, och dessutom hade vi hört att det skulle vara 4 dm snö på den vägen, som dessutom skulle vara mycket dålig och farlig. Svensken sa att det nu var tillåtet för utlänningar, att det inte var någon snö alls och att vägen var bra, även om det var en grusväg. Snacka om lösa rykten! Så vi la om planerna. Dock visade det sig svårt att få biljetter till lokalbussen, som går var tredje dag och har plats för 10 personer. Först sa tanten på busstationen "finns ingen buss, finns ingen buss", sen sa hon att det var fullt, o.s.v. Fyra japaner lyckades få biljetter till bussen, men efter det var den definitivt full. Så vi hyrde en jeep i stället, tillsammans med en engelsk tjej som också skulle den vägen. En hel dags resa med förare kostade 1000 spänn sammanlagt. Det var det värt! Vi åkte tidigt på morgonen nästa dag. Vår förare var tibetan från trakten norr om Zhong Dian. Han var klädd i kostym av någon anledning. Efter att ha åkt några minuter var vi tvungna att vända om för att byta bakdäcken, jeepen var för baktung. Förarens kostym blev mindre fin än den var från början. Sen åkte vi igen, och det gick bra. Vi steg högre och högre upp i bergen, och landskapet blev allt vildare och vackrare. Det växte skäggglav på granarna och tallarna, det gör det nog inte på många ställen i Kina! Det tyder på att luften är väldigt ren. Efter ett par timmar stod det en lastbil framför oss på vägen, med ena bakhjulet helt förstört. Med en mycket liten domkraft försökte nu ett tiotal tibetaner att lyfta upp lastbilen för att byta hjulet. De använde sig av stenar, stockar och gud vet vad för att palla upp lastbilen. Vår förare hjälpte till att få av hjulet och sätta på det nya. Hans kostym var nu bara en spillra av sitt forna jag. Efter en timme kom vi i väg, och resten av vägen gick bra.

Vi åkte över ett pass på 4 000 meter, och där fanns det så mycket snö att vi kunde ha snöbollskrig! Strax innan solnedgången kom vi till en liten tibetansk stad, där vi sov på ett mycket enkelt motell vid busstationen. Dagen efter åkte vi lokalbuss, en stor en, till staden Litang. Det fanns 40 personer i bussen, och vi hade bara åkt en meter innan bussen stannade, alla fick gå ur, och dom bytte ena framhjulet. Samma visa som igår! Efter två timmar kom vi iväg, och nu klättrade bussen uppför ännu högre berg. Serpentinvägar slingrade sig uppför bergen, som blev alltmer kala. Efter ett tag var vi ovanför trädgränsen, och åkte över ett pass på drygt 4 500 meters höjd... Det var strålande sol, den var väldigt stark, men det var mycket kallt i skuggan. Det fanns is i bäckarna och lite snö på skuggsidan av bergen. Det kommer väldigt lite nederbörd här, annars hade det varit "vit jul" garanterat!!

På eftermiddagen kom vi fram till Litang, som ligger på 4 000 meters höjd. Det märktes att vi var på hög höjd, för jag hade en svag huvudvärk och så fort man gick det minsta uppför så blev man andfådd. Själva staden (en stor by, egentligen) var jättespännande. Där var fullt av tibetaner, buddistmunkar, herdar och något slags folk som jag inte hade väntat mig att se. De var klädda i kraftiga skinnkläder, ofta med en hatt av rävpäls, med svansen hängande i nacken. De såg vilda ut, med smutsiga ansikten och fårad hud. Det såg ut som om de hade kommit direkt från stäpperna och bergen, det hade de säkert också. Vissa såg precis ut som nordamerikanska indianer, med böjda näsor, brunbrända ansikten och långt hår. De såg lika förvånade ut över att se oss som vi var över att se dem, och de log stort när de hejade på oss på något konstigt språk. Jag undrar vilket språk de pratade, säkert kazak-mongoliska eller turkmeniska eller nåt sånt... Kinesiska kunde de väldigt lite av. En av dem pratade bra engelska, till allas förvåning! Annars var det mest tibetanska som gällde i den här staden, Vi lärde oss snart "Tashi dele", som betyder Hej...

Dagen efter gick jag upp ganska tidigt, lät de andra sova och gick till tibetanklostret som låg på sluttningen ovanför byn. Det var faktiskt större än det i Zhong Dian, och det kändes mer äkta, eftersom det inte fanns några souvenirförsäljare vid klostret. Däremot fanns där en hel massa munkar! Hundratals munkar, och på morgonen så mässar dom sina böner. Jag gick aldrig in i stora templet

under själva bönen, men det var ett högljutt mässande och trumslagande därifrån, och massor av unga munkar mässade till höger och vänster runt klostret, alla i sin egen takt. Jag blev bjuden in till ett rum där det bodde fyra stycken unga munkar, och var tvungen att förklara var jag kom ifrån, o.s.v. på min kassa kinesiska.

Novismunkar

Carl-Axel med sällskap i Liang

Vädret på 4 000 meters höjd är väldigt speciellt: På dagen kunde man gå i vanlig tröja, men på natten var det ner mot -10 grader. Det var konstant soligt, vilket var bra. Vi hängde ut kläderna som vi hade tvättat på kvällen, de blev till stora isklumpar, men torkade under dagen tack vare solen. Tyvärr fick vi strömavbrott andra natten och kunde inte använda våra elektriska filter (någon uppvärmning finns så klart inte). Det gick bra ändå tack vare tjocka täcken och farmors hemstickade yllesockor!!

Jag tror att Litang är det mest spännande stället jag varit på någon gång! Närmare Tibet går det inte att komma utan att gå in i Tibet, dessutom finns det nomader omkring staden, antagligen var det dom som såg ut som indianer. Vi såg några nomadtält, med massor av jakar runtomkring som betade på grässlätterna. Någon skog finns det inte. På tal om Jakar (för att inte nämna Jak-obsen), så har vi provat tibetanernas nationaldryck, jaksmörste. Det är otroligt flottigt, men ganska gott, jag skulle säkert ha fått smak för det om jag stannat en dag till. Jakarna är ganska imponerande. Trots att det är så kallt på natten, så tar dom det lugnt: De har fortfarande inte utvecklat sin vinterpäls, som når nästan ner till marken...

26 november 20. Chong Ching. Vi är nu i en stad med namnet CHONG CHING!! Ja, jag tyckte i alla fall att det var kul första gången jag hörde talas om den här staden. Chong chong, förlåt jag menar Chong Ching, är en stad med 3 miljoner kineser... i själva staden. I Stor-Ching Chong (jag menar Chong Ching) finns över 10 miljoner människor! Staden ligger i Kinas bördigaste område, och det måste vara världens mest uppodlade trakt. När vi åkte buss på väg hit var det åkrar och risfält precis överallt. På vissa ställen hade de odlat sallad på de små vallarna mellan risfälten. Folk var det precis överallt också. Det var som en enda stor stad eller en enda stor åker, beroende på hur man ser på det. Gränsen mellan landsbygd och stad suddas ut här i östra Sichuan. Men någon obygd finns inte!

De senaste tre dagarna har vi gått upp och nerför trappor. Vi har klättrat uppför Emeishan, ett av buddisternas heliga berg. Vi började på 800 meters höjd och kom, på morgonen nästa dag, fram till toppen på 3 050 meters höjd. Observera att vi sov på vägen, och vi behövde INTE gå i mörker!! Vi kom upp precis i tid för att se solen gå upp över molnhavet. (Molnen slutar på 2500 meters höjd). Det var helt otroligt vackert! Det var också intressant att se de olika klimatzonerna: Längst ner var det frodig växtlighet, varmt och fuktigt, och fullt med apor. Högre upp hade det kommit snö, och det blev mer och mer barrskog (välkommen hem). Högst upp var det snokallt, på kvällen var det långt under

noll, men det fanns apskrällen här också! Aporna levde på att tigga mat av de dumma turisterna och stortrivdes med det livet.

Om det var jobbigt att gå upp var det etter värre att gå ner. Mina ben värker fortfarande. Men det var det värt! Andra natten sov vi i ett kloster, och väcktes av munkarnas morgonbön. Detta är dock inget exceptionellt, flera av klosterna har utvecklats till guest houses med stor omsättning av turister... men visst var det lite annorlunda! Det får räcka för denna gång.

5 december 2000. Tai Yuan

Här kommer ett ord till alla er som tycker att vädret i Sverige är trist och allt är grått och dystert: Det kunde vara värre. Ni kunde ha varit i CHONG CHING!! Chong Ching är inget ställe man vill bo i, heller inte turista i och helst inte ens resa igenom. Att semestra i Chong Ching är som att åka till Pluto för att bättra på solbrännan, eller som att åka till Tokyobörsen för att stressa av. Vad är det då som är så otroligt hemskt med den stan, tänker ni och tycker att jag är världens största och gnälligaste kverulant. Jo, till att börja med så kan bara en promille av stadens befolkning engelska. Förutom ordet "Hello", som 100% kan! Alltså möts man på stationen av 23 000 kineser som säger "hello" oavbrutet och vill bara ha ens pengar genom att t.ex. sälja kinesiska tidningar, få oss att gå till deras guest-house, osv, osv. Dessutom är det lågsäsong på turister så att när vi kom dit var det som om en flock hungriga vargar plötsligt ser två övergödda får lunka fram till deras bo. De nöjer sig inte med att säga hello, de klänger fast i ens armbågar tills man säger till dom att dra åt helvete på svenska. Då säger de hello igen, o.s.v... Dessutom är Chong Ching den dyraste staden vi har varit i, det billigaste rummet kostade dubbelt så mycket som det billigaste fram tills dess. DESSUTOM blev det strejk på vårt hotell, så vi var tvungna att checka ut efter första natten, och gå till ett annat hotell, som låg en bra bit utanför och dessutom var ännu dyrare!!! En kopp pulverkaffe, (nescafe), kostade 10 Y mot 3-4 Y som är det vanliga. Chong Ching är berömt för dimman som ofta ligger över stan. Det tillsammans med väldigt mycket luftföroreningar bildar ett tjockt grått smogtäcke. Första dagen vi var där blev det mörkt klockan två!! "Vaffö..vaffö...vaf-vaf-vaffö då ", sa jag. "Nu blev det natta", sa Jakobsen. "Vaffö gör dom på detta viset", sa vi tillsammans. Det var alltså smogen. Klockan fyra blev det lite ljusare. Det regnade hela den dagen.

Dessutom blev jag dålig i magen andra natten, det är inte första gången, men nu mådde jag nästan lika dåligt som när vi gick Tiger Leaping Gorge. Hela nästa dag var jag på hotellet och läste eller drack te. Till råga på allt detta, som en sista avskedshälsning, så var det en ficktjuv som snodde alla pengar jag hade i fickan, typ 200 kr. Det var bara någon timme innan båten åkte från denna plats, som jag verkligen innerligt hoppas att jag inte behöver åka till igen. Så fort jag stigit ombord på båten kändes det bättre. Vi hade väl otur att allt det här skulle hända på ett och samma ställe, men jag stod faktiskt inte ut. *Sensmoral: Läs gärna Stephen King, men åk inte till Chong Ching!*

Just nu är jag i Tai Yuan, som ligger i norra Kina, 40 mil rakt västerut från Beijing. Jag och Jakobsen skiljdes åt i Xi'an, eftersom han ska åka hem om en vecka och jag åker först den 20 december. Både Xi'an och Tai Yuan tyckte jag mycket bättre om än Chong Ching, trots att båda de här städerna är ytterst förorenade, eftersom alla eldar med kol. Det är mycket kallare här, där jag är just nu är det några minusgrader, men det är inte alls lika fuktigt och rått som i Chong Ching. Tai Yuan har inte visat upp några dåliga sidor (förutom föroreningen), jag har hittat bra mat (bl.a. dumplings, degknyten med köttfärs) och sovit bra. Vad mer behöver man?

Fortsättning följer i nästa nummer.

Carl-Axel finner du på sidan 327 i Släktboken

Avdelningen för släktforskning

Här fortsätter vi med **Anders-grenen**.

Gruvsmeden Jacob Lalanders fjärde barn hette Anders Jacobsson, stamfar för Andersgrenen.

Han gifte sig med Märta Jonsdotter, bondedotter från Staa i Duved. Hon är proband i antavlan som följer på nästa sida. Hennes anor kommer från Åre och Undersåker.

I:1	Jonas Olofsson	Bonde i Staa, Åre
I:2	Kristina Nilsson	Bonedotter från Staa, Åre
II:1	Olof Jonsson	Bonde i England nr 3, Åre Han hade 14 barn i två äktenskap
II:2	Märet Eriksdotter	Bonedotter från Nordhallen, Åre
II:3	Nils Eriksson	Bonde i Staa, Åre
II:4	Gertrud Nilsson Palm	Från Hårbörsta, Åre
III:1	Jon Hindriksson	Bonde i England nr 3, Åre
III:2	Helena Olofsdotter	Från Svensta, Undersåker
III:3	Erik Olofsson Född i Brattland.	Bonde i Nordhallen, Åre
III:4	Gunborg Persdotter	Bonedotter från Duved, Åre
III:5	Erik Nilsson	Bonde i Staa, Åre
III:6	Kerstin Danielsdotter	Bonedotter från Wallan, Åre
III:7	Nils Nilsson Palm	Bonde och bruksbälgmakare i Hårbörsta, Åre
III:8	Anna Jonsdotter	Bonedotter från Hårbörsta, Åre
IV:1	Hindrik Jonsson	Bonde i England nr 3, Åre
IV:2	Gölin Persdotter	Från Björnänge, Åre
IV:3	Olof Olofsson Flodahl	Sockenskrivare i Svensta, Undersåker
IV:4	Brita Nilsson	Från Svensta, Undersåker
IV:5	Olof Olofsson	Bonde i Brattland, Åre
IV:6	Ingeborg Eriksdotter	Från Hammarnäset, Hallen
IV:7	Per Persson	Bonde i Duved och Handöl, Åre
IV:8	Marit Nilsson	Död i Handöl, Åre
IV:9	Nils Jonsson	Bonde i Staa, Åre
IV:10	Anna Eriksdotter	Från Staa, Åre
IV:11	Daniel Persson	Död i Wallan, Åre
IV:12	Kerstin Andersdotter	Bonedotter från Wallan, Åre
IV:13	Nils Jonsson Palm	Dragon i Undersåker
IV:14	Gertrud Nilsson	Från Brattland, Åre
IV:15	Jon Persson	Bonde i Hårbörsta
IV:16	Märta Mårtensdotter	Död i Hårbörsta
V:1	Jon Estensson Född i Edsåsen.	Bonde i Tege, Åre. Nämndeman
V:2	Ingrid Hindriksdotter	Död i Tege, Åre
V:7	Nils Karlsson	Bonde och nämndeman i Svensta, Undersåker
V:8	Elin Henriksdotter	
V:23	Anders Olofsson	Bonde i Wallan, Åre
V:24	Kristina Pålsdotter	Död i Wallan, Åre
V:29	Per	Troligen bonde i Björnänge
V:30	Anna Nilsson	
VI:1	Östen Jonsson	Bonde och nämndeman i Edsåsen, Undersåker
VI:2	Lisbet Olofsdotter	
VI:13	Karl Eriksson	Bonde i Svensta, Undersåker
VI:14	Kerstin Pedersdotter	
VII:1	Jon Östensson	Nämndeman i England nr 3, Åre
VII:25	Erik Karlsson	Länsman i Hårsta, Undersåker
VII:26	Karin Persdotter	
VII:27	Peder Nilsson	

Lalanderföreningen på Internet

Ni besöker väl Lalanderföreningens Hemsida med adress: www.lalanderrelatives.org?

På Hemsidan finns information både på svenska och på engelska. Där finner du information om styrelsen, valberedningen och de olika förtroendekvinnorna och -männen. Där finns informationen om våra stugor, vackra bilder från Huså med omnejd men också en mer beskrivande artikel om Huså. Vi måste alla hjälpas åt att locka folk till Huså - och Åre!

Nyheter är Släktföreningsmötet 2003 och Förtroendepersoner, men också "Ändringar och uppdateringar av Släktboken". Gå gärna in där och se om du hittar fler korrigeringar som behöver göras – TACK.

Ge ditt bidrag till att hålla denna sida uppdaterad. Du mailar informationen till Carl-Arne Nyström på adress: carl-arne.nystrom@educ.umu.se

Några ord från redaktören

60-årsjubilerande släktförening

Nästa år- 2005 - är det jubileumsår! 1945 är det officiella årtalet för Föreningen Lalandersläktens bildande - det är väl en verklig anledning till att fira! Vad skall vi göra då? I alla fall är det dags att ha släktföreningsmötet i Huså igen.

Huså hytta 1745

Det var även 1745, alltså för 260 år sedan som smältugnarna flyttades med bergskollegii tillstånd från Järpen till Huså. Det blev brukets viktigaste hyttanläggning.

Jubileumsnummer- jubileumsår

Skall vi göra ett jubileumsnummer av *några rader*? Nästa år blir det nämligen Årgång 10. Vad skall det innehålla i så fall? Föreslår att alla förtroendekvinnor och -män säkerställer att varje gren är representerade i "*några rader*". *Jubilarer 2005 - Vilka vill ni fira?*

Njut av försommaren! Som alltid vill jag ha tips och idéer, nu främst till höstens nummer!

Birgitta Nordenman - Nils-grenen

Medlemsavgift i Släktföreningen

I tidningen finns ett inbetalningskort för årets medlemsavgift.

Titta på adresslappen bak på tidningen!

Om du hittar bokstaven "m" till höger på lappen har Du redan betalat avgiften. Har du en annan bokstav där, är vi tacksamma om du betalar så snart som möjligt.

Avgiften är 100:- för enskild medlem, 150:- för familj. Avgiften för yngre medlemmar är höjd till 30:-, men åldersgränsen är samtidigt höjd till 25 år! Vi gör allt för locka in nytt blod i föreningen!

Med släkthälsning - *Jan Leijd*, kassör

Supplement nr 11 - Tillägg till släktboken

Tabell A 58:

Stig Karlsson avled i Eskilstuna 28 dec 2001 Thomas Karlsson sambo med Annika Nähri,
f 2 okt 1975

Tabell A 59:

Carina Karlsson gift juli 2000 med Per Ragnarsson

Tabell A 60:

Viktoria Ståhlgren sambo med Joakim Bergwich, f 6 okt 1970

- son **Lukas** Mats Viktor Bergwich, f 5 jan 2001
- dotter **Linn** Ann-Sofie Kristina Bergwich, f 27 aug 2003

Johan Ståhlgren sambo med Malin Fritz, f 15 juli 1975

- dotter **Amanda** Malin Rosita Fritz-Ståhlgren, f 17 feb 2003

Tabell A 62:

Linda Karlsson sambo med Roger André, f 29 mar 1976

- dotter Jennifer Veronica Maria Karlsson, f 16 maj 2000
- dotter Stephanie Karlsson, f 3 maj 2003

Tabell J 64:

Erika Jacobsson avled 15 okt 2003

Tabell J 146:

Paula och Jan Petrus Mölling
- dotter Lotta Linnéa Mölling, f 28 nov 2003

Tabell J 147:

Anna och Christer Feldt
- dotter Melinda Linnéa, f 7 dec 2003

Tabell O 130:

Linda Forss sambo med Stefan Andersson, f 8 okt 1969

- son Alvin Forss, f 28 feb 2004

Tabell O 133:

Olof Forss avled 4 mar 2004

Tabell M 133:

Kaj Granberg avled 20 maj 2001

Tabell M 134:

Kjell Hagström gift med Chetti Myhrén, f 26 apr 1947

- son Gösta Hagström f 3 aug 1968 i Uganda
- son Mattias Hagström f 19 sep 1975
- son Brodie Forbes, f 7 maj 1990 u ä med Bromwine Forbes, f 1965

Tabell M 134 (forts):

Gösta Hagström sambo med Liena Ljungström, f 8 mar 1966

- son Tyr, f 28 aug 1991
- dotter Liv, f 30 aug 1993

Gift med Alexandra Franz, f 18 apr 1969 i Nederländerna 1999

- son Max Hagström, f 19 jan 2000 i Östersund
- son Ivo Hagström, f 5 juli 2001 i Östersund

Mattias Hagström gift med Lorient Bell, f 9 sep 1968 i Sydafrika

Tabell N 222:
Ulrika och Thomas (f Bälter) Nordenman
- son Hans **Elias**, f 28 okt 2003 i Uppsala

Tabell N 400:
Gitte Pålsson gift med Kent Blomkvist f 23 maj 1958
- dotter **Maja** Katarina Blomkvist, f 27 feb 2003

Tabell N 441:
Tommy Pålsson sambo med Madeleine Melin, f 9 maj 1973
- dotter Dharma Pålsson, f 25 jun 2003

Välkommen att bo i släktens stugor!

Fogdegården och Smedstorpet - Föreningen Lalandersläktens stugor i Huså

Stugorna ligger på gemensam tomt vid Kallsjöns strand, med utsikt över sjön, blånande fjäll och väldiga skogar - obegränsade möjligheter till underbara naturupplevelser. Där finns trädgårdsmöbler samt även en tjärad eka (plats för ”medhavd”, liten ca 2 hk utombordsmotor) i ett båthus. Vi har också del i fiskevattnet i Kallsjön.

När du tar tillfället att njuta av livet i och kring stugorna så förbättrar du inte bara ditt eget välbefinnande utan du stärker även släktföreningens kassa så att vi kontinuerligt kan underhålla våra stugor! ***Du hjälper även till att stärka turistnäringen i Huså, att hålla byn levande.*** Åre slår åter ett slag för ”Luftturister”, de som var den forna tidens turister. I Huså finns ännu bättre luft!

Stugorna

Fogdegården har storstuga, två sovrum (4-5 bäddar), kök med kylskåp och frysack samt bastu och dusch, wc och TV. Hyran för Fogdegården är 1500 kr/vecka under veckorna 7-17 och 1800 kr/vecka för de veckor som innefattar jul och nyår. Under veckorna 2-6 är hyran 1200 kr/vecka och veckorna 18-51 är hyran 800 kr/vecka.

Det charmiga Smedstorpet har två rum (4 bäddar). Där finns ved- och bänkspis dessutom öppen spis och det har separat hemlighus med torrdass. Hyra för Smedstorpet är 500 kr/vecka. ***Varför inte hyra båda husen - en vuxenavdelning och en ungdomsavdelning, eller annan typ av flergenerationsboende.***

Ovanstående priser gäller för medlemmar i släktföreningen. Övriga är också välkomna att hyra stugorna, då tillkommer 300 kr/vecka för Fogdegården och 100 kr/vecka för Smedstorpet. Nya villkor för bokning, betalning och avbokning finns upprättade och kan fås av Stugfogden.

ICA-butiken i Huså är nedlagd

Närmaste affär finns nu i Björnänge, alternativt Järpen.

Mobiltelefon med refillkort - inklusive laddningsaggregat och bruksanvisning - finns att låna hos Sonja Forss.

Stugfogdar

Stig Dahleman (ansvarar för uthyrningen)
Byn 1004
830 53 Ås
Tel: 063 - 303 12; 070 - 224 05 34
E-mail: dahleman@hotmail.com

Sonja Forss
Huså 1630
830 05 Järpen
Tel: 0647 - 422 05

Adresslista - Föreningen Lalandersläktens funktionärer

Ordförande

Per Olov Österlind
Golfallén 41, 905 82 Umeå
Tel/fax: 090 - 77 14 25
E-mail: per-olov.osterlind@germed.umu.se

Vice ordförande

Sven Lalander
Ekbackevägen 22, 181 46 Lidingö
Tel/fax: 08 - 765 84 57

Sekreterare

Inger Mellberg
Björnösund 496, 761 92 Norrtälje
Tel: 0176 - 23 90 22 Fax: 0176 - 20 78 12
E-mail: ingermellberg@user.bip.net

Kassör

Jan Leijld
Vårgårdavägen 6, 125 51 Älvsjö
Tel: 08 - 99 44 12
E-mail: fam.leijld@telia.com

Förtroendekvinnor/-män för släktgrenarna

Anders-grenen

Per-Åke Kristiansson
Björnänge 1393, 830 13 Åre
Tel: 0647 - 321 20
E-mail: perake_kristiansson@hotmail.com

Jacob-grenen

Birgit Nyström
Samuel Permangatan 33 A, 831 42 Östersund
Tel: 063 - 51 91 14

Helena-grenen

Olof Tottmar
Lökgatan 1, 754 47 Uppsala
Tel: 018 - 25 19 29
E-mail: olof.tottmar@ebc.uu.se

Gertrud-grenen

Staffan Wiklander
Berggården 20, 791 94 Falun
Tel: 023 - 44 141
E-mail: staffan4@algonet.se

Mårten-grenen

Karl-Axel Arvidsson
Giggatan 7, 212 42 Malmö
Tel: 040 - 49 64 11
E-mail: karl-axel.arvidsson@malmo.se

Nils-grenen

Birgitta Nordenman - Redaktör
Kremlevägen 6, 756 46 Uppsala
Tel: 018 - 30 09 42 Fax: 018 - 30 04 42
E-mail: bin@magnolia.se

Olof-grenen

Carina Forss Huså 1600, 830 05 Järpen. Tel/fax: 0647 - 422 54. E-mail: forss.loding@mail.op.se

Suppleanter

Stig Dahleman Byn 1004, 830 43 Ås. Tel: 063 - 303 12; 070 - 224 05 34. E-mail: dahleman@hotmail.com
Håkan Forss Ängegatan 57, 83136 Östersund. Tel: 063 - 10 32 16
Monica Hallquist Storhallen 1112, 840 31 Åsarna. Tel: 0687 - 340 53
Anita Lalander Kämpavägen 52, 181 41 Lidingö. Tel: 08 - 767 54 73. E-mail: anita.lalander@telia.com
Lars Renström Forsvägen 28, 187 42 Täby. Tel: 08 - 768 82 72. E-mail: lars.renstrom@secotools.se

Revisor/revisorssuppleant

Jan Lundberg Laduvägen 8, 181 41 Lidingö. Tel: 08 - 765 23 93 (ordinarie)
Christina Sturk Svartbäckens by 412, 136 59 Haninge. Tel: 08 - 777 40 47 (suppleant)

Stugfogdar

Stig Dahleman Byn 1004, 830 43 Ås. Tel: 063 - 303 12. E-mail: dahleman@hotmail.com
Sonja Forss Huså 1630, 830 05 Järpen. Tel: 0647 - 422 05

Valberedning

Jan-Erik Lalander Matrosvägen 8, 133 33 Saltsjöbaden. Tel: 08 - 717 16 60. E-mail: janeriklalander@telia.com
Deisy Andersson Hedåsvägen 6, 821 30 Bollnäs. Tel: 0278 - 178 76
Carl-Arne Nyström Måttgränd 114, 906 24 Umeå. Tel: 090 - 18 05 51. E-mail: carl-arne.nystrom@educ.umu.se

OBS!

Det ligger ett inbetalningskort i tidningen.

Information finns på sidan 24.